

XLVI. PHẨM PHẬT MẪU

01

Lại nữa, Thiện Hiện! Như có người mẹ nuôi các con, hoặc năm, hoặc mười, hai mươi, ba mươi, bốn mươi, năm mươi, hoặc trăm, hoặc ngàn. Khi người mẹ mắc bệnh, những người con đều gắng sức tìm phương thuốc chữa trị và nghĩ: Phải làm cách nào để mẹ chúng ta lành bệnh, được an vui sống lâu, thân không bị các khổ, tâm hết sầu lo. Bấy giờ những người con lo cho mẹ bằng cách tìm đồ che thân mẹ, không cho ruồi, muỗi, rắn, bò cạp, gió nóng, đói khát v.v... làm hại. Lại dùng các thứ vật dụng ưa thích hảo hạng cung kính dâng lên mẹ và nói: “Mẹ là người hiền từ, sanh thành dưỡng dục chúng con, chỉ dạy nhiều sự nghiệp thế gian, chúng con đâu không thể báo đáp ơn mẹ.”

Này Thiện Hiện! Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cũng vậy, thường dùng Phật nhãn xem xét, hộ niệm Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Vì sao? Thiện Hiện! Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thường sanh ra tất cả Phật pháp cho chúng ta, thường ban cho chúng ta trí nhất thiết tướng, thường chỉ ra thật tướng các pháp thế gian. Vô lượng, vô số, vô biên Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác trong mười phương thế giới đang thanh tịnh thuyết pháp, cũng thường dùng Phật nhãn xem xét, hộ niệm Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa. Vì sao? Thiện Hiện! Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thường sanh ra Phật pháp cho tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở vô lượng, vô số, vô biên thế giới trong mười phương. Lại thường ban cho chư Như Lai trí nhất thiết tướng; thường chỉ ra thật tướng các pháp thế gian. Do đó, nên chư Phật của chúng ta thường dùng Phật nhãn xem xét, hộ niệm Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa để đền ơn ấy, không thể dùng bỏ. Vì sao? Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác có tịnh lự Ba-la-mật-đa cho đến bố thí Ba-la-mật-đa đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có pháp nội Không cho đến pháp vô tính tự tính Không đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có chơn như cho đến cảnh giới bất tư nghì đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có bốn tịnh lự, bốn vô lượng, bốn định vô sắc đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có tám giải thoát, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có bốn niệm trụ cho đến tám chi thánh đạo đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có pháp môn giải thoát không,

vô tướng, vô nguyện đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có năm loại mắt, sáu phép thần thông đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có mười lực của Phật cho đến mười tám pháp Phật bất cộng đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi vẻ đẹp, sắc thân màu nhiệm đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có tất cả môn Đà-la-ni, môn Tam-ma-địa đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có trí nhất thiết, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có hạnh Đại Bồ-tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra. Có Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác, Đại Bồ-tát, chư Phật Thế Tôn đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế sanh ra.

Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đã đắc Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, đang đắc Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, sẽ đắc Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, đều do Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế. Vì vậy, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đối với chư Như Lai có ân đức lớn. Nên chư Phật thường dùng Phật nhãn xem xét, hộ niệm Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.

Thiện Hiện! Các thiện nam, thiện nữ... trụ Bồ-tát thừa, nếu thường ghi chép, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy, diễn nói Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này thì tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác thường dùng Phật nhãn xem xét, hộ niệm khiến cho thân tâm họ luôn được an vui, việc tu thiện nghiệp được thông suốt.

Thiện Hiện! Các thiện nam, thiện nữ... trụ Bồ-tát thừa, nếu thường ghi chép, thọ trì, đọc tụng, tu tập, tư duy, diễn nói Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này thì tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác trong mười phương thế giới đều cùng hộ niệm, giúp họ đối với Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề quyết không thối chuyển.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật:

- Bạch Thế Tôn! Như Ngài đã nói Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thường sanh tất cả Phật pháp cho chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, thường ban trí nhất thiết tướng cho chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, thường chỉ thật tướng các pháp thế gian.

Bạch Thế Tôn! Thế nào là Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế thường sanh ra tất cả Phật pháp cho chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng

Giác, thường ban trí nhất thiết tướng cho Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, thường chỉ thật tướng các pháp thế gian? Thế nào là Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác sanh ra từ Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa? Thế nào là chư Phật thuyết tướng thế gian?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thường sanh ra mười lục, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng, nói rộng cho đến trí nhất thiết tướng cho Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác.

Thiện Hiện! Như vậy, vô lượng, vô biên công đức của Như Lai đều được sanh trưởng từ Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế. Bởi được các công đức của chư Phật như thế, nên gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thường sanh ra và ban Phật pháp, trí nhất thiết tướng cho tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, do vậy Ta nói: “Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thường sanh ra tất cả Phật pháp cho Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, thường ban trí nhất thiết tướng cho Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, cũng nói Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác từ đó sanh ra.”

Thiện Hiện! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thường chỉ thật tướng các pháp thế gian là thường chỉ thật tướng năm uẩn thế gian. Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cũng nói thật tướng năm uẩn thế gian.

Lúc ấy, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật:

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa chỉ thật tướng năm uẩn thế gian cho Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác?

Phật dạy:

- Thiện Hiện! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đều không nói cho tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác về năm uẩn có thành, có hoại, có sanh, có diệt, có tiếp nối, có đoạn dứt, có nhiễm, có tịnh, có tăng, có giảm, có vào, có ra; đều không nói năm uẩn có quá khứ, có vị lai, có hiện tại, có thiện, có bất thiện, có vô ký, có thuộc ở cõi Dục, có thuộc cõi Sắc, có thuộc cõi Vô sắc. Vì sao? Thiện Hiện! Không phải pháp không, vô tướng, vô nguyện có thành, có hoại, có sanh, có diệt, có tiếp nối, có đoạn dứt, có nhiễm, có tịnh, có tăng, có giảm, có vào, có ra, có quá khứ, có vị lai, có hiện tại, có thiện, có bất thiện, có vô ký, có thuộc ở cõi Dục, có thuộc cõi Sắc, có thuộc cõi Vô sắc.

Thiện Hiện! Không phải pháp không sanh, không diệt, không tạo, không tác, không tánh, mà có thành, có hoại, có sanh, có diệt, có tiếp nối, có đoạn dứt, có nhiễm, có tịnh, có tăng, có giảm, có vào, có

ra, có quá khứ, có vị lai, có hiện tại, có thiện có bất thiện, có vô ký, có thuộc ở cõi Dục, có thuộc cõi Sắc, có thuộc cõi Vô sắc.

Này Thiện Hiện! Như vậy, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa nói thật tướng năm uẩn cho tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác. Tướng năm uẩn đây tức là thế gian. Vì vậy nên thế gian cũng không thành không hoại, không sanh, không diệt, không nối tiếp, không đoạn dứt, không nhiễm, không tịnh, không tăng, không giảm, không vào, không ra, không quá khứ, không vị lai, không hiện tại, không thiện, không bất thiện, không vô ký, không thuộc cõi Dục, không thuộc cõi Sắc, không thuộc cõi Vô sắc và không các tướng.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều nương Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế, để chứng biết vô lượng, vô số, vô biên tâm hành khác nhau của hữu tình. Nhưng trong nghĩa thâm sâu của Bát-nhã ba-la-mật-đa này không có hữu tình, cũng không có hữu tình phát khởi có thể đắc. Không sắc, cũng không có sắc phát khởi có thể đắc; không thọ, tưởng, hành, thức, cũng không có thọ, tưởng, hành, thức phát khởi có thể đắc. Không nhãn xứ, cũng không có nhãn xứ phát khởi có thể đắc; không nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ, cũng không có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ phát khởi có thể đắc. Không sắc xứ, cũng không có sắc xứ phát khởi có thể đắc; không thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ, cũng không có thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ phát khởi có thể đắc. Không nhãn giới, cũng không có nhãn giới phát khởi có thể đắc; không nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới, cũng không có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới phát khởi có thể đắc. Không sắc giới, cũng không có sắc giới phát khởi có thể đắc; không thanh, hương, vị, xúc, pháp giới, cũng không có thanh, hương, vị, xúc, pháp giới phát khởi có thể đắc. Không nhãn thức giới, cũng không có nhãn thức giới phát khởi có thể đắc; không nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới, cũng không có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới phát khởi có thể đắc. Không nhãn xúc, cũng không có nhãn xúc phát khởi có thể đắc; không nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc, cũng không có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc phát khởi có thể đắc. Không các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra, cũng không có các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra phát khởi có thể đắc; không các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sanh ra, cũng không có các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sanh ra phát khởi có thể đắc. Không địa giới, cũng không có địa giới phát khởi có thể đắc; không thủy, hỏa, phong, không, thức giới, cũng không có thủy, hỏa, phong, không, thức giới phát khởi có thể đắc. Không vô minh, cũng không có vô minh phát khởi có thể đắc; cho đến không lão, tử, cũng

không có lão tử phát khởi có thể đắc. Không bố thí Ba-la-mật-đà, cũng không có bố thí Ba-la-mật-đà phát khởi có thể đắc; cho đến không Bát-nhã ba-la-mật-đà, cũng không có Bát-nhã ba-la-mật-đà phát khởi có thể đắc. Không pháp nội Không, cũng không có pháp nội Không phát khởi có thể đắc; cho đến không pháp vô tính tự tính Không, cũng không có pháp vô tính tự tính Không phát khởi có thể đắc. Không bốn niệm trụ, cũng không có bốn niệm trụ phát khởi có thể đắc; cho đến không tám chi thánh đạo, cũng không có tám chi thánh đạo phát khởi có thể đắc. Như vậy, cho đến không mười lực của Phật, cũng không có mười lực của Phật phát khởi có thể đắc; cho đến không mười tám pháp Phật bất cộng, cũng không có mười tám pháp Phật bất cộng phát khởi có thể đắc. Không trí nhất thiết, cũng không có trí nhất thiết phát khởi có thể đắc; không trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng, cũng không có trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng phát khởi có thể đắc.

Này Thiện Hiện! Như vậy, Bát-nhã ba-la-mật-đà sâu xa nói thật tướng thế gian cho tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác.

Quyển thứ 441

HẾT